

Делмор Шварц

БАЛАДА О ЦАРЕВОЈ ДЕЦИ

1

Деца су се царева
Тешком лоптом лоптала

Мајског јутра, у Царској башти,
Витлајући је амо-тамо.

Она падне у цветну леју
Или утекне под северну капију.

Светли дневни месец обешен о
Западно небо, носав и бео.

Као татино лице, рече Сестра,
Хитнувши белу лопту.

2

Док сам јео печени кромпир
Шест хиљада миља далеко,

У Бруклину, 1916,
Неразборит, двогодишњак.

Када је Френклин Д. Рузвелт
„Ероу колар“ рекламирао.

О Николај! Авај! Авај!
Мој деда је у твојој војсци кашљао,

Три дана у Букурешту
Скривен у смрадној винској бачви,

Па оде у Америку
Да сам постане краљ.

3

Ја сам свога оца отац,
Ви сте ваше деце грех.

У самилости и страви историје
Дете је Енеја опет;

Троја је у повоју,
Коњ за љуљање у пламену.

Дечији рад! Дете мора да носа
На леђима свога оца.

Но видевши да много је прошло
А историја нема милости

За појединца,
Који испија чај, и добија назеб,

Нек гнев нам буде масован –
Мрзим апстрактну ствар.

4

Брат и сестра одбијају
Тешку, несаломиву лопту,

А док се играју, попут мачева,
Размрсано сунце пада,

Идући на исток међу звезде
Ка Фебруару и Октобру.

Али развигор их дотаче по лицу
Као што их мајка уснуле гледа,

Па ако се за трен потуку
Око тешке лопте

И сестра уштине брата
А брат је шутне у цеваницу,

Нека! Зна се срце човека –
Оно је цвет кактуса.

5

Тло о које се лопта одбија
Друга је тешка лопта.

Завртен, завитлани свет
Није добростив.

Окреће се у снопу своје таме,
За њихове руке превелик.

Немилосна, бескорисна Ствар,
Самовољна и неисцрпна,

Створена ни за игру, ни за децу,
Тек да себе прогони.

Невини су затечени,
И нису невини.

Они су очеви својих очева,
Прошлост је неминовна.

6

Сада, поновног Октобра,
На овој злосретној звезди,

Видим моје друго лето,
Једем мој печени кромпир.

То је мој путер-свет,
Али, гурнут у неуге ми руке,

Пада са високе дечије столице
И ја почињем да урлам.

И видим завитлану лопту где се котрља
Испод забрављене гвоздене капије.

И тешку је лопту
Тешко обуздати,

Ено је под баштенским зидом.
Затечен сам стравом

Док мислим о очевима мога оца,
И о мојој сопственој вољи.

У ГОЛОЈ ПОСТЕЉИ, У ПЛАТОНОВОЈ ПЕЋИНИ

У голој постељи, у Платоновој пећини,
Одблесци фарова полако су по зиду клизали,
Чаканци су под затамњеним прозором куцкали,
Ветар је сву ноћ у засторима подрхтавао,
Мноштво се камиона уз брдо брујећи успињало,
Товар им, по обичају, покривен.
Поново осветљена таваница, закривљени дијаграм
Полако клизну даље.

Зачувши млекареву лупњаву,
Док се ломатао уз степенице, звецкање боце,
Придигао сам се из постеље, припалио цигарету,
И отишао до прозора. Поплочана улица
Откривала је мир у коме су почивале зграде,
Бдење уличне светиљке и стрпљење коња.
Бистра невиност зимског неба
Вратила ме је у постељу са умором у очима.

Чудноватост је у непомичном ваздуху нарастала. Млохава
Посивела копрена. Климави вагони, водопади копита,
Тутњали су издалека, јачајући, гласнији и ближи,
Ауто је, крећући, забректао. Јутро је, благо
Топећи ваздух, са морскога дна подигло
Полупокривену столицу, обасјало огледало,
Оцедило креденац од белине зида.

Птић је напето позивао, звиждукао, позивао
Шушкао и звиждукао, тако! Запањен, још влажан
Од сна, нежан, промрзао и гладан. Тако, тако,
О сине човека, неука ноћ, напор
Раног јутра, тајновитост поновног и поновног
Почетка,

и Историја којој се не прашта.

У ОВОМ ТРЕНУТКУ ВРЕМЕНА

Присиљавају ме неки колебљиви. Плаше се
Кеца пика. Плаше се
Љубави изненада понуђене, од камина се одвраћају

У ужитку одлуке. И не уздају се у
Ватромете, код језера, растућа, најпре шумна,
А затим и обојена светла, што крупњају.
Несигурни, неодлучни, сумњичави, пожудно
Упијају Цезара који се на прамцу враћа,
Заробљени у камен његовог звања и дела.
Док лимена музика живахно по води праска,
У гомилама стоје дуж ивице жала,
Свесни воде понад Њега. Они то знају. Њихове очи
Прогони вода.

Подбуњују ме, присиљавају ме. Није истина
Да „нема срећног човека“, али то није
Тај осећај што вас води. Ако смо
Неиспуњени (а јесмо, сем ако је нада лош сан),
Ви сте управо такви. Ви ме, са лажним пријатељством,
Вучете за рукав пре но што проговорим,
А сећам се да су нас који покрећемо
Покретали облаци што су затамнели ноћ.

ДЕЛМОР ШВАРЦ (1913-1966) рођен је у Бруклину у јеврејској породици средње
класе. Дипломирао је на Њујоршком универзитету 1935. Предавао је у више школа у
Њујорку. Писао поезију, прозу, драме, есеје и књижевну критику. Важније песничке књиге:
Генеза I (1943), *Водвиљ за владарку* (1950), *Лешњи наука* (1959).

Превод с енглеског и белешка: Душица Потих